

Ny Valosoa sy hadihady

Fiainan-dRamalagasy

Tsy mbola rahampitso no hisy masoandro mihiratra

Tonga eo amin'ny kihon-dalana tsy maintsy andraisana andraikitra hihatrehana ny toe-javatra, sy toe-draharaha iainany ny vahoaka malagasy amin'izao fotoana izao. Ny vahoaka Malagasy, na dia ny ampaha efatry ny nanana zo nifidy aza, no name-traka izao fitondrana izao. Maro ny fampantanana nanaovan'ny filohan'ny Repoblika « velirano » toa tsy niainga tamin'ilay IEM akory satria na io « vina » io aza dia efa niova anarana in-droa na in-telo (PEM, Plan Marshall, PGE). Angamba mety ho nampiova ny programa ny nidiran'ny covid-19 kanefa na niniana natao na fitavozavoazana tokoa no naha tara ny fandraisana andraikitra teo amin'ny fanakatonana ny sisin-tany. Toe-javatra efa tsy maintsy iainana ny valanaretina kanefa kosa, raha ny vola na nomena na nampisamborin'ny mpiara-miombon'antoka dia efa nanakaiky ny miliara dolara dia azo antoka fa nahafahana nanampy ara-tsosialy na nanomezana tohana ara-bola ireo orinasa sahirana noho ny fihibohana. Niarahana nahalala anefa fa amina miliara ariary maro no nahodina tamin-javatra tsy nisy nifandraisany tamin'ny fiatrehana ny valanaretina akory. Nametraka ny fepetra ara-pahasalamana mandritra ny dimy aminifolo andro indray ny mpitondra tamin'ny alalan'ny Praiminisitra. Tsy hasiana resaka lava ny momba izany, fa ny azo lazaina dia tsy nisy vahaolana mifanandrify amin'izany naroso hanamaivanana ny toe-javatra mavaivay iainan'ny 90% : sivifolo isanjaton'ny vahoaka Malagasy. Ankoatry ny fahantrana izay zary lasa fiainana andavanandron'ny mponina manerana ity Nosy malaza manankarena ity dia eo ny fibodoana tany izay tsy ny vahiny ihany no manao izany, fa ny gasy manam-pahefana na ny mpitondra mihitsy koa aza. Malaza tato anatin'ny herinandro vitsy ny ady tany ifanandrian'ny orinasa Telma, izay karana no ao an-damosiny, sy ny mpandova izany tany 30 ha izany eny Antanandrano. Ny tena mampimenomenona ny mpandova dia ny fahatsapany fa misy resaka kolikoly ao amin'ny fitsarana ao, ka tsy manan-kianteharana intsony izany ny vahoaka na eo anivon'ny fitsarana na eo amin'ny mpitondro ny filaminana. Tsy eken'ny

mponina eny Imerintsiatosika ny hanorenana ilay tetikasa fanorenana tanàna vaovao, Tàna Masoandro, satria totorana hatramin'ny tanimbary, ka tsy misy maha samy hafa izany tamin'ny teny Ambohitrimanjaka. Tsihivina fa efa nisy tetikasa « Tanàna Vaovao » (Nouvelles Villes) ihany koa tao amin'ny MAP (Madagasikara Am-Perinasa), fa ny mahasamy hafa ireo tetikasa ireo dia ny an'ny Filoha Ravalomanana Marc, dia teo anivon'ny kaominina maromaro (intercommunal) no nijery ny toerana saika nanatanterahana izany, fa tsy didy kofehy lehibe sahala amin'ny misy ankehitriny, tsy misy fifampiresahana sy fifandresen-dahatra teo amin'ny mponina. Tsy azo eken'ny sain'ny kristiana ihany koa ny fanakatonana ny Fiangonana sy ny Mosquée mandritra ny faran'ny herinandro. Famonoana ny aim-panahin'ny mpino izany satria tsy betsaka olona mifamezivezy toy ny andavanandro ny sabotsy sy alahady, ka mihevitra ny maro fa programan'izao fitondrana izao mihitsy ny famotehana ny fiainana ara-panahin'ny vahoaka Malagasy. Etsy ankilany koa dia sahirana ireo mpivarotra, indrindra ireo eny amoron-dalana, izay very asa ny anka-maraoany, ka io sehatra io ihany no hany fomba entiny mamelona ny tenany sy ny fianakaviany kanefa dia enjehina sy akorontan'ny polisy monisipaly isan'andro. Tsy mbola misy ozinina, entina manodina akora fototra sy hanomezana asa ny tanora, mitsangana hatramin'izao, fa fotodrafitra tsy hahafahana mamerina ny vola nentina nanorina azy akory no naorina etsy sy eroa. Na ankalazaina etsy sy eroa aza ny fanorenana lakan-drano sy tohadrano hampirobo-boana ny fambolena dia tsy mbola hita izay nitsangana hatramin'izao, satria ny vitan'ny fitondrana teo aloha no isisihana sy tadiavana omena vahiny ho trandrahana. Raha izao toe-javatra sy toe-draharaha iainan'ny vahoaka Malagasy izao no mbola mitohy dia tsy misy azo antenaina hivoahana amin'izao lavaka mangitsokitsoka izao avy amin'ny fitondrana mijoro ankehitriny.

Andry Tsiavalona

FEDERASIONA MALAGASY NY BAOLINA KITRA

Ahiana ho tafiditry ny olon'ny andian-jiolahy politika

Raha nantenaina hizotra amin'ny lalana tokony ho izy, andrasan'ny mpitia baolina kitra azy ny fandaniana nitranga teo anivon'ny fitantanana ny baolina kitra Malagasy amin'ny tranga ny ekipam-pirenena, dia tsy izany loatra no hita sy re tato ho ato. Ny nitrangany raharaha nafampiana teo anivon'izany fitantanana izany dia taorian'ny nanesorana ny mpanazatra frantsay Nicolas Dupuis. Rehefa nisy ny fanapahan-kevitra noraisina noho ny antony maro samihafa tsy mifanaraka amin'ny nifanarahana, sy ny fanoloana azy an'ilay mpanazatra teratany Malagasy ary ny adivehitra be tetsy sy teroa tao anatin'izany, vao nipoitra ny endrika miafina tao ambadika tsy fantabahoaka loatra. Anisan'ny iray manahiran-tsaina ny maro, ankoatra izay antony hafa, ny amin'ny karama be tamin'ny fampiasana azy. Eo ihany koa anefa indrindra indrindra ny fahitana taratra, fa misy ny fampidiran-kevitra maloto ny amin'ny fampidirana resaka politika amin'ny seha-pitanta-

Ny foiben-toeran'ny FMF etsy Isoraka.

nana ambony, ataon'ireo mpanao politika miara-dia amin'ny fitondrana ao amin'ity FMF, na ny Federasion'ny Malagasin'ny baolina kitra ity, ataon'ny filohan'ny ligin'Analaman-ga, izay ben'ny tanàna miara-dia amin'ny fitondrana, sy ny filoha lefitry ny FMF, depiote miara-dia amin'ny mpitondra ankehitriny koa, sy ireo namany vitsivitsy ao anivon'ny FMF. Ireo olona maromaro amina antoko politika eto amin'ny firenena ireo no miezaka miditra lalina, sy mikaro-kevitra hahintohinana ny fanapahan-kevitra nitranga. Mazava loatra fa tsy mitondra ho amin'ny fanatsarana sy fihatsaran'ny baolina kitra Malagasy ve-

lively izany. Ny ady ambony labatatra tsy hahatsara, fa hampisy fiantraikany ratsy eny ankianja raha hevitra maloto no ketrehina, ary fankahalana olona fotsiny izao. Toe-javatra efa nisy teto amin'ny firenena sy teo amin'ity sehatry ny baolina kitra ity izany ary tsy nampisy fivoarana lavitra azy mihitsy nandritry ny taona maro. Noho ny fikaonan-dohan'olom-bitsy afaka manapaka any ambadika any no anton'izany. Ny vahoaka mpitia amin'io zara raha mahafanta-javatra ary na misy mahafantatra ny marina izay miteraka ny fositra aza dia tsy mahavita n'inona n'inona. Ny tena mpitia baolina kitra na io

tsy niangaly azy, fa mpitazana na indrindra io tena efa niditra an-tsehatra teny an-kianja dia tena tsy mankasitraka tanteraka ny fampifangaroana ny baolina kitra amin'ny politika. Ratsy hatrany no vokatry izany amin'ny farany. Ireo olona miketrika zavatra hahafaha ireo anefa tsy hitan'ny vahoaka ho nahatafita lavitra sy nampivoatra tanteraka ity sehatry ny baolina kitra ity nandritry ny taona maro izay. Anisan'ny antony iray lehibe nahatorovana ny vahoaka sy ireo mpanaraka na mpitia baolina kitra io. Fa efa miresaka ny baolina kitra Malagasy ihany isika, fantatra izao fa namoaka ny anaran'ireo Staff, na mpiara-miasa aminy, hanazatra ny Barea an'i Madagasikara i Eric Rabesandratana omaly. Coach adjoint : Fabiano José Costa (Portugais, ancien coach Juventus sy Lazio Jeune). Préparateur physique : Jose Dos Santos (titulaire de Diplôme en préparation athlétique), Coach gardien de but : Frederic Roux (ancien gardien Lyon, Bordeaux,...). Sôh'son

Fanavaozana ny lisi-pifidianana 46,23% ny vehivavy ; 53,77% ny lehilahy

Nahatontosa ny asa fanavaozana isan-taona ny lisi-pifidianana taona 2020-2021, ny vaomierampirenena mahadiotena misahana ny fifidianana : CENI, izay faranana tanteraka ny 15 mey araka ny didy aman-dalana manankery mifehy ny fifidianana. Ny 1 desambra 2020 hatramin'ny 15 febroary 2021, 405 284 ireo olompirenena feno 18 taona no ho mihoatra, nisoratra anarana ho isan'ireo mpifidy vaovao. Taorian'ny fe-potoana fanamarinana ny lisi-pifidianana izay naharitra 20 andro, taorian'ny nahatongavan'ny lisitra teny anivon'ny fokontany manerana ny nosy, sy ny fanesorana ireo anarana miverina in-droa na mihoatra ; dia mitotaly 10512419 ireo mpifidy voarokitra ao anaty takelaka fanisana ny mpifidy amin'izao fotoana izao. Izany dia nahitana fiakarana 1,26% raha mitaha amin'ny antontanisa tamin'ny taon-dasa. 4859649 amin'ireo mpifidy voasoratra no vehivavy, izany hoe 46,23% ; raha toa ka 5652770 no lehilahy, izany hoe 53,77%. Na eo aza ny zava-misy sedrain'ny firenena noho ny valanaretina COVID-19, tsy nataon'ny CENI ho sakana izany hanatanterahana ireo asa fanaony manodidina ity fanavaozana isan-taona ny lisipifidianana ity. Tsy niato ny fanentanana ifotony sy ny fivoriana niarahana tamin'ireo mpisehatra amin'ny fifidianana (sehatra ifampidiniana). Nohamafisina bebe kokoa ny fanentanana tamin'ny alalan'ny haino amanjery sy ny tambazotran-tserasera. Nifandraika tamin'izany dia nisy ny fanentanana mikasika ny fisoratana anarana, sy ny fanamarinana ny fisoratana anarana nalefa tamin'ny onjampeo sy fahitalavi-pirenena. Ankoatra izany dia nisy hatrany ny fiarahamiasa tamin'ireo fiarahamonim-pirenena, tao anatin'ireo fanentanana sy fanabeazana ny olompirenena hisoratra sy hanamarina ny anarany anaty lisi-pifidianana. Nomena tantsoroka manokana ireo rantsamangaikan'ny CENI eny anivon'ny distrika amin'ny fitantanana ny lisipifidianana. Ary farany, ireo fanentanana nalefa tamin'ny tambazotran-tserasera, mba hiantraika mivantana amin'ny olompirenena mampiasa azy ireny, indrindra ny tanora. Na maro aza ny ezaka ataon'ny CENI amin'ny fanatsarana ny kalitaon'ny lisi-pifidianana dia hamafisina hatrany, fa ny fananana lisi-pifidianana marina sy azo antoka dia ilàna ny fifanomezana ny rehetra : manomboka hatrany amin'ny olompirenena tsirairay, ireo ambaratongan-drafitra ara-panjakana samihafa misehatra amin'ny fifidianana, ireo fikambanana sy vondrona isankarazany tsy miankina amin'ny fanjakana, ny haino amanjery, ary ny CENI sy ny rantsamangaikany rehetra ifotony. Mila miara-mientana ny rehetra amin'ny fandraisana ny andraikitra tandrify azy handavorariana ny lisi-pifidianana, izay anisan'ny manamafy ny fampanjakana ny demokrasia eto Madagasikara. Tsy mitarain-tana-miempaka ny CENI manoloana ny fanakianana samihafa, ireny rehetra ireny dia entiny hanatsarana ny fomba fiasany amin'ny fampanjariana sy fanatsarana kalitao ny lisipifidianana.

Ny irariana amin'ity resaka lisi-pifidianana ity dia tsy hisy intsony ny miverin-droa na doublon, satria nisy izany tamin'ireo fifidianana natao teo aloha ary nampitaraina ny maro amin'ny tsy fahamarinan'ny fifidianana izay natao !

Isambilo

TONONTRAKALO

Mitandrema ry vahiny !

Tsy azo ekena ny hisian'ireo vahiny mpanambaka, N'inona n'inona fiaviany, n'inona n'inona firehany. Lavinay ny bory satroka izay miseho manjakazaka, Ka mangorona harena n'aiza toerana alehany.

Tsy azo ekena ny hisian'ireo vahiny sain-devoly, Ka manamby ny mpitondra sy ny manam-pahefana. Lavinay ny risorisio sy fanaovan-kolikoly, Zary toa mahazo vahana amin'ny seha-pitsarana!

Sanatria tsy fanenjehana na koa hoe fankahalana Ireo vahiny monina eto no anton'ito filazana, F'efa tena mahatezitra raha ny ataon'ireo karana Izay mihevitra mihitsy f'efa azy ny tanàna !

Ny vahiny, n'aiza n'aiza, dia hijanona ho vahiny. (Sanatria tsy fanilihana iretsy gasy an-taratasy!) Tena tiana hamafisina eto indray ankehitriny Fa i Madagasikara dia ho an'ny Malagasy !

Koa dia efa mampitandrina ireo vahiny ratsy fiaina, Sahy miteny, manambara fa voavidiny ito nosy. Ny vahiny toy ireny dia vahiny tsy ilaina, Mila roahina mihitsy fa miseho manosihosy !

...Fa vahiny mpankatò sy tan-dalàna no ekena. Mifanaja, miara-monina amin'ny gasy teratany. Ianao mpitondra ihany koa dia mila mba mandini-tena, Tsy ho voavidy na voafatotra any ambadimbadika any !

DADAN'i RIANA (14-05-21)